

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И
ГОРИТЕ
НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА СЪВЕТИ В
ЗЕМЕДЕЛИЕТО (НССЗ)**

**Проекти за подкрепа на
внедряването на
иновации в земеделските
стопанства**

д-р Димитър Ванев

Главен директор на Главна дирекция „Съвети в земеделието и
аналитична лаборатория“

Международна селскостопанска изложба АГРА
гр. Пловдив , 20.02.2019 г.

РОЛЯТА НА МРЕЖИТЕ И КОНСУЛТАНТСКИТЕ СЛУЖБИ

- Службите за съвети в земеделието играят ключова роля и в трите фази на иновационния процес: Идентифициране и проучване на новите техники, тестване на новите методи, трансфер на знания и разпространение на иновационните процеси.
- *От особено значение е ролята на консултантите, които могат да предложат адаптирането на утвърдени подходи към нови обстоятелства, вземайки примери от други европейски страни.*
- *Практика, която е базирана на трансфера на знания и се причислява към новаторските проекти, като опитът на европейските страни, прилагали мярката „сътрудничество” и проектите реализирани посредством нея могат да бъдат от полза.*

КЪДЕ Е НССЗ В ПОДКРЕПАТА НА ИНОВАЦИИ И ИЗГРАЖДАНЕ НА ПАРТНЬОРСТВА

- ✓ Териториални звена във всеки областен център;
- ✓ Работа с около 20 000 земеделски стопани годишно;
- ✓ Работа по консултантски мерки от ПРСР;
- ✓ Резултат от анкетни проучвания на НССЗ сред ЗС – готовност за внедряване на нови практики в техните стопанства;
- ✓ Възможност за обмяна на опит и добри практики с наши партньори от ЕС
- ✓ Добри и близки контакти с научни и приложни организации, НПО, местна власт;
- ✓ Център за професионално обучение;

КЪДЕ Е НССЗ В ПОДКРЕПАТА НА ИНОВАЦИИ И ИЗГРАЖДАНЕ НА ПАРТНЬОРСТВА

НССЗ може

- ✓ Да бъде посредник за обмяна на информация по отношение на иновативни проекти;
- ✓ Да подпомогне земеделските стопани да представят своите идеи и да представят исканията/неудите си за своите стопанства;
- ✓ Да осигури обратна връзка за резултатите от научните и практическите нужди;
- ✓ Да се сподели знания по конкретни, практически действия във фокус групи;
- ✓ Да работи за създаването на групи и организации на производители, защото обединението е правилната посока за нашия агробизнес;
- ✓ Да продължи и разшири сътрудничество с националните партньори;
- ✓ Да осигури информация и популяризиране на идеите на регионално ниво;

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ВРЪЗКАТА **„НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ – СЪВЕТИ В** **ЗЕМЕДЕЛИЕТО – ЗЕМЕДЕЛСКИ БИЗНЕС”**

- ✓ НССЗ осъществява тясно сътрудничество с различни университети, научни институти, научно-приложни и други организации за трансфер на научни знания и достижения в практиката.
- ✓ Съвместни информационни срещи-семинари с университети, научни институти, научно-приложни организации и други институции, организации и експерти.
- ✓ Изнесени приемни (консултантски дни) – целта е да се разшири и улесни достъпа на земеделските производители до консултантските услуги на НССЗ;
- ✓ Фермерски кръгове - целта е да разпространява сред фермерите полезна информация и да популяризира добрите практики;
- ✓ Неформални консултативни съвети - целта е обсъждане със активни ЗС, браншовите организации и представители на местни държавни структури на дейността на съответния ТОО на НССЗ;

УЧАСТИЕ В МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ

ПРОЕКТ „ВЗАИМНО ОБУЧЕНИЕ: ДОСТЪП ДО ИНОВАЦИИ ЧРЕЗ ДЕМОНСТРАЦИИ (PEER-TO-PEER LEARNING: ACCESSING INNOVATION THROUGH DEMONSTRATION)” (PLAID) ПО ПРОГРАМА ХОРИЗОНТ 2020

PLAID
PEER-TO-PEER LEARNING:
ACCESSING INNOVATION
THROUGH DEMONSTRATION

Обща информация

- НССЗ, като член на консорциум с 13 участници от 12 страни, е одобрена да изпълнява проект PLAID. Проектът се изпълнява на база подписан от всички участници и от Изпълнителната агенция за научни изследвания към ЕК (Research Executive Agency - REA) Договор (Споразумение) за изпълнение на проекта.
- НССЗ ръководи и координира изпълнението на дейностите по Работен пакет 4 „Улесняване на достъпа чрез виртуални демонстрации“.

ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ

➤ м. януари 2017 г. – м. юни 2019 г.

ЦЕЛ

- Разширяване на съвременните познания относно взаимното обучение на фермерите;
- Подробно проучване на провежданите демонстрации във фермите от цяла Европа. Проучването ще покрие всички сектори в земеделските производствени системи, в т.ч.: животновъдство, растениевъдство, конвенционално и биологично земеделие;
- Проучване на демонстрационни дейности организирани от фермери, от частни компании, от съветнически организации, от научно-изследователски институти, от земеделски фондации и други организации.

ИЗВЪРШЕНИ ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ ДО МОМЕНТА

- Разработена рамка по РП 2 „Разработване на концептуална рамка и типология базирани на практиката“ подпомагаща: разбирането как демонстрационните ферми насърчават взаимното обучение и как демонстрационните методи и инструменти могат да улеснят този процес; оценка на въздействието на демонстрациите при обучението на фермери;
- Проведено проучване на демонстрационни ферми в цяла Европа. Попълнени от земеделски стопанства и организации онлайн въпросници по проучването на земеделските демонстрационни ферми, мрежи и подпомагащи демонстрациите организации в 28-те членки на ЕС, Норвегия и Швейцария (За България – техният брой е над 70 бр.);
- Разработен анализ на публикувани аудио-визуални материали за демонстрации на пазарни стопанства;

ИЗВЪРШЕНИ ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ ДО МОМЕНТА

- Избор и подпомагане на пилотните „виртуални демонстрационни ферми“ във Великобритания, България и Швейцария за разработването на техни собствени онлайн материали и извършване на „виртуални“ демонстрационни дейности. Изготвени филмчета (клипчета) за част от пилотните ферми;
- Определени и изследвани и анализирани 24 казуси (конкретни практически случаи) за демонстрационни дейности на пазарни стопанства - по два за всяка страна-участник по проекта;
- Разработен комуникационен план и инструменти за разпространение на дейностите и резултатите по проекта;

ИЗВЪРШЕНИ ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ ДО МОМЕНТА

- интерактивна карта, върху която чрез кликване на географското местоположение, или чрез въвеждане на ключови думи за търсене, всеки ще може да намери къде другаде в Европа се провеждат определени видове демонстрации. Картата ще обхваща 28-те страни членки на ЕС, Швейцария и Норвегия - <https://farmdemo.eu/hub/app/inventory> ;
- Разработени и публикувани "виртуални" (онлайн) демонстрации;

Пилотни „виртуални демонстрационни ферми“ в България по РП 4

- Ферма „Агроюстина“ – обл. Пловдив, общ. Родопи, с. Устина – кози за месо, лозя, селски туризъм, иновационна система за производство на зелен сочен фураж, специални резервоари за съхранение и събиране на вода - <https://www.youtube.com/watch?v=ysoYjFoivTk&list=PLOYrtdkcdSEnwdzBKn-6gUO4eKDvqZ3&index=2&t=8s> ;
- Ферма "Чифлик" – обл. Благоевград, общ. Сандански, с. Дамяница – пасищно отглеждане на птици и свине по устойчив начин, специална технология за обработка на почвата (no-till) – https://www.youtube.com/watch?v=1Kn_phtseqA&list=PLOYrtdkcdSEnwdzBKn-6gUO4eKDvqZ3&index=3&t=0s ;
- Ферма «Линбул» - района на Петрохан, обл. Монтана – пасищно отглеждане на говеда за месо по устойчив начин, специална технология за зреене на младото говеждо месо - <https://www.youtube.com/watch?v=MwNQhCRa6Zs> ;
<https://www.youtube.com/watch?v=WOQjziqJJWo>

Пилотни „виртуални демонстрационни ферми“ в България по РП 4

- Ферма «Албена Симеонова 1» ЕООД - обл. Плевен, общ. Никопол, с. Любеново - сертифицирана биологична ферма, отглеждане на зърнени култури и лозя по биологичен начин, производство на биологично вино, използване на биологични торове и препарати –

<https://www.youtube.com/watch?v=gl1dg7MbqoM> ;

- Ферма “Енфо-Агро” ООД – обл. Пловдив, общ. Асеновград, с. Леново - крави за мляко и зърнени култури за фураж, използване на специална технология за непрекъснато производство на сочен зелен фураж, специален ветеринарен ехограф за откриване на бременност при кравите, използване на специални клетки за малките теленца (РЕЗЕРВНА)

Избрани Казуси (конкретни практически случаи) за демонстрационни дейности на пазарни стопанства в България по РП 5

- Използване на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) в производството на мляко)
 - Целта на демонстрацията е разпространение на знания за използването на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) в производството на мляко, особено чрез използване на ВЕИ за производство на топла вода за миене и почистване;
 - Комбинираната инсталация за производство на топла вода от слънчеви панели и вторично използване на топлината, отделяна при охлаждането на млякото;
 - Организатори – Тракийския университет и Фондация "Биоселена";
 - Място на демонстрацията – семейна ферма на ЗП "Георги Матански" – с. Момино, общ. Раковски, обл. Пловдив;

Избрани Казуси (конкретни практически случаи) за демонстрационни дейности на пазарни стопанства в България по РП 5

- Нови екологосъобразни технологии за растителна защита при отглеждането на зърнени култури
- Целта на демонстрацията е разпространение на знания за използването на нови екологосъобразни технологии за растителна защита при производството на зърнени култури;
- екологосъобразно използване на материали за растителна защита и пестициди (включително безопасна употреба на опаковките), създаване на специални буферни цветни ивици и специални "дървени хотели" за земни пчели.
- Организатори – Асоциация Растителнозащитна индустрия България-АРИБ и иновационен център на компания за растителнозащитни продукти;
- Място на демонстрацията – ферма „ХЕЛГА-Светла Стоянова” – с. Горна Митрополия, общ. Долна Митрополия, обл. Плевен

Създадена Национална консултативна група от заинтересовани лица по проект PLAID D- представители на:

- Аграрен университет – гр. Пловдив;
- Институт по овощарство в гр. Пловдив към ССА;
- Дирекция „Развитие на селските райони”, МЗХГ;
- Националния съюз на говедовъдите в България;
- Асоциацията на земеделските производители в България;
- Националната асоциация на зърнопроизводителите;
- Национално сдружение на малките семейни ферми и преработватели;
- Фондация за биологично земеделие „БИОСЕЛЕНА“;
- Земеделски стопани

Он-лайн материали и сайт

- <https://www.plaid-h2020.eu/>
- <https://farmdemo.eu/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=xGy-ce38Hvs>

ПРОЕКТ „СВЪРЗАНИ В МРЕЖИ ЕВРОПЕЙСКИ ФЕРМИ ЗА СТИМУЛИРАНЕ НА ВЗАИМНОТО ОБОГАТЯВАНЕ НА ЗНАНИЯТА И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ИНОВАЦИИ ЧРЕЗ ДЕМОНСТРАЦИИ” (проект NEFERTITI) – концепция и цели

- Ⓢ Създаване на 10 интерактивни тематични мрежи в трите основни сектора на селското стопанство: животновъдство, полски култури и плодове и зеленчуци, цветя.
- Ⓢ Участници: фермери извършващи демонстрационни дейности; земеделски съветници и консултанти; представители на неправителствени организации (НПО), на агроиндустрията, на обучителни институции и организации в областта на земеделието; научни работници и изследователи; лица, занимаващи се с формирането на политика в земеделския сектор.

Факти за проект NEFERTITI

Проектът:

- ⌚ 4 години: от **01/01/2018** до **31/12/2021**
- ⌚ Включва **32 партньора от 17 държави**. НССЗ ръководи и координира изпълнението на дейностите по Работен пакет 7 „Комуникация и разпространение на практически ориентирани резултати за демонстрационни дейности“.
- ⌚ Уеб базирана платформа - улеснен достъп до опита и знанията на фермерите и на участниците в демонстрационните дейности, както и възможност за подробно запознаване с демонстрационните дейности и с изготвените по проекта материали в т.ч. на националния език на всеки партньор съответно и на български език.

5. Хъбове NEFERTITI

Структура:

Хъб е група от демонстрационни ферми, работещи по дадена тема, както и свързани с темата заинтересовани участници и заинтересовани страни от Системите за научни знания и иновации (СНЗИ (AKIS)– научноизследователска и развойна дейност, селско стопанство, образование, индустрия и т.н.)

- ⦿ Пазарни демонстрационни ферми - собственост на частни лица и дружества с ограничена отговорност
- ⦿ Експериментални или изследователски демонстрационни ферми - свързани с институти и университети

Управление:

- ⦿ Координатор на хъба (партньор на проекта, подпомаган от управителен съвет) управлява дейностите на хъбовете, като свързва всички участници, за да се стимулира обменът на знания и трансфера чрез демонстрация
- ⦿ Координаторът е свързан с координаторите на други хъбове в същата мрежа, както и с други мрежи на NEFERTITI

6. NEFERTITI мрежи

Improved nutrient
use efficiency in
horticulture

Reducing pesticides use in
the production of grapes,
fruits & vegetables

Структура:

- ☪ Организирана на равнище ЕС, мрежата свързва няколко регионални / национални хъба, работещи по една и съща тема / предизвикателство.
- ☪ Обмен на практически ориентирани знания, най-добри практики в земеделските стопанства и съответните нововъведения.
- ☪ Взаимни работни посещения между хъбовете по време на демонстрации.

Управление:

- ☪ Координаторът на мрежата управлява дейностите на мрежата, събирайки данни и знания от съответните проекти на ЕС
- ☪ Организиране на дейности за обмен на знания в рамките на мрежата и отговорности за взаимно обогатяване с другите мрежи на NEFERTITI

НССЗ:

- ☪ Представители на НССЗ участват в мрежи:

-Подобряване на ефективността на хранителните вещества в градинарството

-Намаляване използването на пестицидите при производството на грозде, плодове и зеленчуци

6. NEFERTITI Мрежи: Сектор „Животновъдство“

Управление на пасища и практики за улавяне (поглъщане) на въглерода

Германия

Франция

Великобритания

Ирландия

Разработване и вземане на решения за фермери от сектор "млечното говедовъдство", на основата на налични данни и информация (т.нар. интелигентно земеделие);

Великобритания

Белгия

Франция

Германия

Системи за опазване на здравето и биологично отглеждане на животни

Испания

Великобритания

Франция

Германия

Хърватска

6. NEFERTITI Мрежи : сектор „Полски култури“

Качеството на почвите
при полските
(сеитбооборотни)
култури

Белгия

Холандия

Полша

Испания

Използване на приложения за
управление на мултифункционални
сензори и измерване на различни
променливи при отглеждане на
полски (сеитбооборотни) култури

Холандия

Франция

Полша

Финландия

Унгария

Увеличаване на
производителността и
качеството при биологично
отглеждани полски култури

Полша

Испания

Финландия

Германия

6. NEFERTITI Мрежи : сектор „Плодове и зеленчуци, цветя“

Подобряване на ефективността на използването на хранителни вещества

 България

 Германия

 Холандия

 Испания

Ефективно използване на водата в градинарството

 Испания

 Португалия

 Полша

 Холандия

Намаляване използването на пестициди в производството на лозя, плодове и зеленчуци

 Франция

 Германия

 Португалия

 Испания

 България

Засилване на привлекателността на земеделието за новонавлизащи фермери

 Ирландия

 Франция

 Германия

 Великобритания

 Хърватска

 Унгария

7. NEFERTITI Работен план и действия

NEFERTITI сайт, платформа и социални медии

- <https://nefertiti-h2020.eu/> - сайт и на български език
- <https://farmdemo.eu/> - обща интернет страница на NEFERTITI, PLAID и AGRIDEMO
- <https://nefertiti-h2020.eu/NefertitiPortal> - платформа
- https://www.facebook.com/NEFERTITI.EU/?ref=br_rs
(Nefertiti - Networking European Demonstration Farms - @NEFERTITI.EU)
- https://twitter.com/NEFERTITI_EU?lang=en
(NEFERTITI@NEFERTITI_EU)
- <https://www.youtube.com/channel/UCdigVLNjyy5YrAdHI5G2frA> (Farm Demo Youtube channel)
- <https://www.linkedin.com/company/nefertiti-h2020/>
(NEFERTITI H2020)

НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА СЪВЕТИ В ЗЕМЕДЕЛИЕТО

**БЛАГОДАРЯ ЗА
ВНИМАНИЕТО!**

- ❑ **Телефон: ++359/ 2/ 810 09 88**
- ❑ **Факс: ++359/ 2/ 810 09 92**
- ❑ **E-mail: office@naas.government.bg**
- ❑ **www.naas.government.bg**

